

plaatsen, gevangenissen, vacantiëkolonies en middelen van verkeer. Eigenaardig is het, dat de schrijvers hier wijzen op het gevaar, dat er voor zoogen. prophylactici zou bestaan in het verblijf in een sanatorium voor longlijders. Zeker is het waar, dat zij, die nu in een omgeving komen van lijders aan tuberculose, zelf bijzonder vatbaar voor deze ziekte zijn, maar toch mag betwijfeld worden of in een omgeving, waar de noodige voorzorgsmaatregelen tegen besmetting genomen worden, zooals dit in een sanatorium te verwachten is, en alles volgens de voorschriften der hygiëne is ingericht, het gevaar voor infectie werkelijk bestaat.

Van zeer veel actueel belang is in hoever een trauma als praedisponerend moment kan worden beschouwd, een vraag, waarmede hoe langer hoe meer rekening zal moeten worden gehouden. Schrijvers komen tot de conclusie, dat zoowel een direct als indirect trauma een voorbeschiktheid kan teweegbrengen, en vermelden 33 ziektegeschiedenissen, waarin de patiënten opgaven tengevolge van verwonding van de borstkas longziek te zijn geworden. Zij achten het verzamelen van meer statistische gegevens hoogst gewenscht. Na een hoofdstuk, waarin de invloed van het beroep, van lichamelijke en geestelijke overspanning, van rijkelijk gebruik en misbruik van alcohol en tabak wordt besproken, komen de schrijvers tot de slotsom, dat zonder tuberkelbacillen geen tuberculose mogelijk is, maar dat hun aanwezigheid slechts dan ziekteverschijnselen kan teweegbrengen, wanneer het weerstandsvermogen van den mensch door allerlei erfelijke of verworven momenten zóó zeer is verminderd, dat het organisme hun ontwikkeling niet meer kan beletten. Bovendien hebben de schrijvers aangetoond, dat niet alleen de humaniteit, maar ook het oeconomisch belang de bestrijding der tuberculose als volksziekte eischt.

H. W. BOELE.

C O R R E S P O N D E N T I E.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR HEELKUNDE.

Op Zondag 9 Februari te half twee uur zal in het Universiteitsgebouw te Amsterdam een vergadering belegd worden, met het doel, een *Nederlandsche vereeniging tot bevordering der Heelkunde* te stichten.

Ondergeteekende verzoekt allen, die van zulk een vereeniging lid wenschen te worden, deze vergadering bij te wonen.

J. ROTGANS.

